

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Dr. Kiss Pál

1872 - 1915.

Hösi halált halt 1915. november 9-én.

E lapnak megalapítója: Dr. Kiss Pál, ki ideális gondolkodásától vezéreltetve csak azért vette meg ériási anyagi áldozatok árán e lapnak alapját, hogy abban a haza javáért tolla erejével harcoljon, nincs többé az élők sorában. Hösi halált halt hazájáért. Azért a hazáért, melynek előhaladásáért, fejlődéséért és boldogságáért a béke áldást osztó idejében nagy akaraterejének egész készségével, tollal és szóval az igaz érzéstől hevített magyar szívnek ama harcát vívta, mely részére politikai ellenfeleinek elismerését vívta ki.

Mikor a magyar haza egén 16 hónappal ezelőtt a világ legvéresebb, borzalmaiban felülmúlhatatlan háboru vésteljes felhői tornyosultak, mikor nemzeti létünk, államiságunk, ezer éves alkotmányunkat veszélyeztette a szláv népelemnek dőllyében elbizakodott és határt nem ismerő terjeszkedési vágya, mikor mindenki elhagyta tűzhelyét és a haza megmentésére sietett, mikor a földmives elhagyta családi tűzhelyét, megélhetésünket biztosító ekóját, a munkás szerszámát, a hivatalnok hivatalát, akkor Kiss Pál dr. lapunk felelős szerkesztője is elhagyta a családi élet boldogító otthonát, letette a haza és köző érdekében elismerést érdemlő, eredménytől forogató tollát és kardot kötöt. Kardot, fegyvert fogott a haza védelmére, melynek javáért itthon is állandóan küzdött. Az a Dr. Kiss Pál, ki itthon az emberi jogok és igazságok kivívásának fórumán küzdött, a vérszivatar kitörésének első percében azon a fórumon jelent meg, hol a modern technika összes gyilkoló szerszámaival a népek létének vagy nem létének harcát vívják.

Szent hevület hatotta át Dr. Kiss Pál lelkét, mikor teljesíthette a harotéren hazája iránt kötelezettségét. Kézében a kard, a fegyver volt az az eszköz, melyről hívő lelkének egész meggyőződéssel hitte, hogy ő is egyike lesz azoknak, ki ki fogja vívni a hazának azt a függetlenségét, melyről az ő ideális lelke oly sok szépét álmodott, mely előtte mindig az az eszmény volt, miért küzdeni ugy

a béke idejében, mint ellenséges golyók fegyvertűzében egyforma kötelezettség.

Ilyen gondolkodástól vezéreltetve jelent meg Dr. Kiss Pál a háborus förgőg első kitörésekor a harc mezéjén, mely halált vet, de milliók könnyein, omló vérpatakok zuhatagán keresztül az igaz ügynek békéjét aratja.

Kiss Pál dr. ki elveiből, melyek mindenkor a köző erősítését célozták, most azon az új és borzalmas fórumon, hol hazánk fenállásáért küzdöttek milliók — sem engedett. Küzdött elszántan, viténen úgy, amint azt az ő igaz magyar lelke, becsülete, szíve parancsolta.

Tizenhat hónapig volt a harc téren. Jó ideig téllenségre, olyan téllenségre kárhóstaiva azonban, hogy egyetlen nap sem telt puskaropogás, ágyudörög nélkül. Most, mikor megindult Szerbia ellen új offenzívánk, Kiss Pál dr. századával az élők között kelt át a Dúnán és lépett ellenséges területre. Éjjel nappal, fáradságot nem ismerve küzdött a Dr. Kiss Pál által vezetett és a mi közvetlen véreinkből alakult vités század.

Az ideális gondolkosáru Dr. Kiss Pál győzelmeinktől felvilányozva azt hitte, hogy már csak egy pár kardesapás hiányzik a szeretett magyar haza azon végső, dicső győzelméből, mely után a nemzet boldogulását biztosító béke következik — egy ember által talán még nem jért uton rohamra vetette az ellenség golyózápora között századát.

Egy nagy „jaj” kiáltás hangzott fel a rohamot vezérlő Kiss Pál melléből. Há szolgálja karjai közé roskadt és pár pillanat alatt kilehelte nemesen érső lelkét.

Azok a hű bajtársak, kik 16 hónap óta Dr. Kiss Pállal együtt végig szenvedték e rémes háboru minden keservét, hős parancsnokuk kihűlt porhüvelyét a dicsőséggel befejezett roham után elföldelték omló könnyeik zápora között a szerb hegyvidék egyik omladványán.

Annyian haltak már hösi halált létünk erre rettenetes harcában, de dr. Kiss Pál halála, elvérzése a harc mezéjén, mégis a mi köz-

vetlen mély és fájdalmas gyászunk, mit csak alig enyhíthet az a körülmény, hogy dicső szerkesztők fenséges és olyan dicső halált halt a hazáért, milyent annyi sok közül kevés, és ha valakinek erőnye, jelleme, becsületessége fennmarad a magyar hősök dicső Pantheonjának agén, ugy Kiss Pál hősiessége, hazaszeretete, oltahatatlan fényesillag gyanánt fog esillogó fényvel ragyogni azon.

Halálának híre.

Még tavaly augusztus 22 én vonult be, mint népfelkelő hadnagya. A háboru elejétől kezdve a szerbiai harotéren teljesített szolgálatot. Résztveit az első szerbiai offenzívánkban, annak legvéresebb harcaiban, melyek a Macova vidék birtokáért folytak. A decemberi kivonulás óta ennek az évrnek szeptemberéig állandóan a Száva-parton teljesített szolgálatot.

Amikor a második diadalmas szerbiai offenzívánk megindult, újra ott volt dr. Kiss Pál azok között, akik a most már dicsőséges befejezéshez közeledő szerb hadjárat nehéz küdelmeiben vettek részt. A Macova vidékéről indultak el és lépésről-lépésre hős bátorsággal, fátadalmakat nem ismerve, dacolva az idő viszontagságaival és az ellenség seivős ellenállásával.

Családját, feleségét és leányát, akikért élt, akik egyedüli boldogsága voltak, időközönként, mikor a tábori posta-viszonyok megengedték, nagy szeretettel írt, meleg sorokban kereste fel, vigasztalta, bátorította, megnyugtatta. Nem tudták hol jár, a mindjobban mélyülő szerb harotér melyik részén. Csak most állapítható meg, hogy Valjevótól délre vonulva résztveit az Ivanjicéért lefolyt heves harcokban. Ezekről írja egyik november 8.-ról kelteztett levelében: „A tegnapi nagy munka után pihenő napunk van, így érintkezésbe jutottunk a postával, habár csak közvetve is. Nincs semmi bajom. Most épen a gyönyörű őszi napon a szénán ledőve moztitob — láb és általános mosakodás után — sütkérezem. Milyen jól esik hetek után kiszabadulva a betugyolozásból.

Nagyszerű érsés levethetőve is lenni. Mióta nem lehetett!”

Ezek voltak azok a harcok, melyekről a nov. 9-iki hivatalos jelentések számoltak be. Az Ivanjicéért folyt harcok után írta haza feleségének a következő sorokat is:

„Szerbia, nov. 8. Olyan magas sziklahegyen írom e levelet, hol azt hisszük, hogy az égben vagyunk. Ide astán már meg is érkezett a tél. Az éjszaka nagyon hideg volt a reggelle vastag dőz terített be bennünket. Biron ez szenvedés, de bírjuk, mert hisszük, hogy nem sokára vége lesz. Bámulatos az emberi kiartás és erő. Sokse hirtük volna, hogy legényeségekkel együtt annyit kibírjunk. És bírjuk. Sokse maradt még el egy emberünk se. Egyedül a hős Biri maradt le még Sabécnál a szóta — más három hete nem tudunk róla. Más senkise maradt el. Már pedig felül járunk mindig a 800—1000 méteres sziklás hegyeken. Éheltünk még eddig rendszeren volt. Már nincs kezei voltunk, itt már csak kis hegyi lovakon van minden szállítás. Hát érdekes — bár rettenetesen nehéz — élményünk vannak.”

November 10 én jelentette Höfer a délkeleti hadszíntérről: „Osztrák-magyar csapatok Ivanjicától délnyugatra az orósen megindított Jelica-Plasina déli nyulványán egy több egymás mögött fekvő lövészárokból álló hadállást rohammal vettek be.”

Ezekben a harcokban esett el a felejthetetlen emlékü Kiss Pál dr., amiről csak ma érkezett meg a hivatalos értesítés. Zászlóaljparancsnoka a mélyen lesújtott özeveget a következő sorokkal ke-reste fel:

Nagyságos Asszonyom!

Napok óta szorongatótt szívvel készülök Nagyságos Asszonyomat soraimmal felkeresni; nehéz feladat előtt állek, mert legjobb bajtársam és tisztemről van szó, de mint parancsnoknak kötelezettségem minden lelki erőmet összeszedve a tiszta valóságot feltárni.

Nagyságos Asszonyom mint

intelligens uri nő jól tudja, hogy a háboru áldozatokkal jár és bele képes nyugodni a sors által reánk kimért csapásokba, amelyen már változtatni emberi erőnk és tehetségünk felett áll!

Legyen tehát Nagyságos Asszonyom, aki érzéssel önnel vagyok, erős azon tudatban, hogy még a gondviselés is a lelki erőket választja ki és felelős gondolkodásukat szemeli ki a csapások elviselésére.

Dr. Kiss Pál főhadnagy zásadparancsnok legjobb barátunk és bajtársunk, a zásadot legényességének atyái gondviselője, nincs többé közöttünk.

Felvé 4-én november hó 9-én délután 5 óra körül feladatának teljesítése közben Ivanjicától délre a Raskov vr. magaslaton hősi halált halt.

Bárkányi István hű szolgája az utolsó percig nála volt, míg az is áldozatul nem esett. A legszemből példáját tanusította a szolgáló alattvalói hűségnek.

Kiss főhadnagy barátomat egy könnyen felalálható helyen a Raskov vr. hegyen bajtársai imája mellett becsajítottuk sírba; a sír egy nagyobb hegynyúlványon áll keresztel megjelölve. A zászlóalj tisztjei a helyet tudják.

Amennyiben Nagyságos Asszonyom a hadjárat után szegény Palli idegenben nem hagyja, úgy én, ha életben maradok, készséggel vállalkozom sírjának megmutatására.

Fájó szívvel az igazsághoz mért értesítem után kérem Nagyságos Asszonyomat, bármily rettenetes és váratlan a sorsból kiszabott nagy csapás, legyen erős annak elviselésére; adjon az égnek ura vigaszt és megnyugvást önközei sebzott szívükre és lelkükre; — kedves bajtársunknak pedig cserdes nyugalmat Istenben!

Összinté részvételt kérek esőköljä

Összinté barátjuk:
HRUSZTEK Örnagy.

Egyedülálló sírját a szerb hegyek szele öleli körül, de édes magyar szót, magyar imának fájó akkordjait temette el Vele együtt a szerb rég.

Küzdött mely szeretettel forrón szeretett családjáért, élt, dolgozott az irrasztalnál és a közelben puritán idealizmussal imádozt magyar hazájáért, megbalt mint hős a magyar lobogóért, Magyarországiért.

Áldott legyen emlékezte!

Emlékezés

dr. Kiss Pálról

Viharzó fejtetgként süvített a városban keresztül a vészhar: dr. Kiss Pál hősi halált halt. A szivek verése állt, a lélek mégis dermedten tépergett: Igar, csak ugyan igaz? Háttha a futó gyász-hirt ismét felváltja a derűs valóság, háttha megint az élők között tisztelhetjük, szerethetjük tovább is azt, akiről már egyszer a halálhír keringett. Könnyet fakasztó, gyászor, sajnos valóság ezuttal a halálhír valósága.

Kiválón értékes egyéniséget gyászol Kiss Pál elhunytával Makó város népe. Nem Makón született, de lelkilete hozzánk formálódott, tisztevése, egész munkássága, becsővére, tetteikéssége a városnak élt, a városnak szentelődött. Fényes kiválósága, egész lényege itt talált termékeny talajra, itt fejlődött, itt izmosodott hatalmasra.

Harcos, bátran, törhetlenül küzdő lélek — a polgári életben, harcok között, világháboruban vált meg a földi porhüvelytől. A fiatal kedély önmagát emésztő tüzével, a megingathatlan meggyőződés fanatizmusával végig nézi az idekerült ifju idestova két évtizeddel ezelőt, magasra fénylő ideáljának: politikai meggyőződésének kivívásához.

A függetlenségi eszmék erős bajnoka vesztő szerepre volt bízva; praedestinálta erre tündökös, magával ragadó, kételyeket ölé meggyőződése, egyfajta nagyszabású tehetsége, akadémiai letörő, összehúzó akarása. A makói függetlenségi párt fellépett az ifju ráteremtéséért és aletett vesztőnek ismeri. Évek óta egyik vezére volt a városi függetlenségi párnak és az ifju, majd a tetterős férfi lelke, minden gondolata a kiküzdés vágyának szolgálatában állott pihenés nélkül, fáradhatatlanul.

A sors különös kegyben részesítette: szerető hitves boldogította meg, ahogyan férfit asszony boldoggá tehet. Összinté, igaz jobarátl politikai küzdelmeiben, a polgári életben mindig csak a legnagyobb megbecsüléssel, szeretettel öveztek körül: megbecsülték, mert igaz volt, szerették, mert hű volt. Voltak ellenfelei, de nem ellenségei; voltak félreértések, de tőle elvároldta, meghazson és eoha.

A mindig küzdő Erdős, most harctéren lelt hősi halált. Gyászolja kétségbeesetten hű hitves, sírja megilletdve az 6 népe: a makói nép; összinté szokog a barátok egész serege! A sors hatalmas döntését könny, emberi akarat, vágy, kívánság, elhárító imádeág meg nem gátolja. Dr. Kiss Pál küzdött itt köztünk és a halál a „nagy” csatateren állította meg utjában.

Nagy lelki gyötördéssel lehet a vigasztalódást keresni, de meg kell találni. A megdicsőült hős is azok egyike, akik a régi szent győzelem kivívását, a szabadság jövőt vértük hullásával presztelték meg.

Barátom, összinté barátom, nyugodjál meg most már: mi az itt honmaradtok szeretettel összinté felejtethetetlen emléked!

dr. Nagy Sándor.

Eladó föld.

A margitai járandóban
3 hold here föld
szabadkézből örök áron eladó.

Értekezni lehet:

TÖRÖK PÁL

Páva-u. 3001. sz. alatt.

A 4-ik győzelmes isonzói csata

Félév alatt az olaszok vesztesége fél-millió ember — Görz bombázása

Budapest, nov. 23.

Olasz hadszíntér:

Görzi hídfő körül és doberdói-fensík szélén folyó nagy harcok még tartanak. Ellenségnak a Podgora ellen nagy haderővel intézett több támadását verték véresen vissza. Görz városának nov. 18-ától 24-ig tartó bombázása emberéletben és javakban újra tekintélyes veszteségeket okozott. 20 polgári állású egyén halt meg, 30 megsebesült, 46 épületet a bombák teljesen megsemmisítettek, 250-et súlyosan, 600-at könnyen rongáltak meg. Olaszok tegnap újra néhány száz nehéz bombát dobtak a városba.

Ellenség doberdói-fensíkon a Monte San Michelétől délnyugatra harcvonalunkat rövid időre San Martino nyugati szélére szorította vissza, de magyar és a karinthiai csapatok éjjeli támadása eddigi hadállásunkat újra teljesen visszavették. Több rohammal olaszok a Beck-gerővet viselő 47. ik számú stájer gyalog-ezredre bukkantak. Ezen ezred hadállásait két ízben tüzeléssel, harmadszor pedig kézitűsében keményen megvédte.

Olasz legfőbb hadvezetőség közkezen forgó hivatalos jelentései az utóbbi időben feltűnően gyakran számolnak be sikerről. Ezzel szemben ma, fél évvel volt szövetségünk hadüzenete után, legvilágosabban megállapíthatjuk, hogy a háboru megkezdésekor választott védelmi vonalunkat az egész vonalon az Isonzónál a negyedik csatában győzelmesen már megvédtük és birtokunkban tartjuk. Ellenség a délnyugaton folyó harcok megkezdése óta még csak azon célokat nem tudta megközelíteni, amelyekről azt remélte, hogy első nekifutásra éri el. Ezenben a háboru folyamán halottakban és sebesültekben már egy félmillió embert vesztett. Höfer.

Csapatunk bevonultak Prijepoljéba

A rigómezői csatában eddig 9500 foglyot ejtettünk és 50 ágyut zsákmányoltunk

Budapest, nov. 23.

Délikeleti hadszíntér:

Drina felső folyásánál küzdő osztrák-magyar csapatok a montenegrói hadállásokat a Kozara-nyergen és attól északra támadják. Egy osztrák magyar hadosztály bevonult Prijepoljéba. Rigómezőn folyó harcok kedvezően folynak. Az Ibar völgyben előnyomuló csapatunk Mitrovicától északra 6 kilométernyire, német csapatok Prisztinától északra félnapi járásra állanak harcban. A bolgárok Zegova Planinán át nyomulnak előre. Höfer.

Berlin, nov. 23.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Mitrovicától északra, valamint Prisztinától északra és északkeletre ellenséget utóvédharcokban visszavetítettük. Több mint 1500 hadifoglyot és 6 ágyut szállítottunk be. Prisztinától délkeletre harcoló bolgár haderő is sikeresen nyomult előre. Onnan 8000 szerb elfogását, 22 géppuska és 44 ágyú zsákmányolását jelentik.

Legfőbb hadvezetőség.

26.000 szerb fogoly 8 nap alatt

— Előnyomulásunk a Szandzsákban —

Berlin, nov. 23.

A sajtóhadiszállásról jelenti a „Berliner Tageblatt” haditudósítója: A szerb királyság egész régi területét kifirtette most már a szerb hadsereg. Ami még megmaradt belőle, bátran harcolva vonul vissza a Szandzsákra keresztül, miközben állandóan újabb nagy veszteségeket szenved legényeségi állományában. Ez a veszteség a hivatalos jelentések szerinti az utolsó nyolc nap alatt

csak foglyokban 26 ezer emberre rug, ami a szövetségesek által ejtett foglyok összes számát, több mint nyolvszázerre emeli. A zsákmányolt ágyúk száma meghaladja az ötszázat.

Az osztrák-magyar és német csapatok befészkelték magukat a Szandzsákba is a megszállották Novavárost és Sjenicát. Sjenicán és Dugapoljánán keresztül osztrák-magyar csapatok, a Raska völgyben német ezredek nyomulnak előre, amelyek már elfoglalták Novibazárt. A Raska hegyektől tovább az Ibar folyását követő osztrák és magyar hadosztály elfogott kétezer, minden oldalról elvágtott szerbet. Galiwitz hadserege Prepolacétól délre elérte a visválasztót a Toplica és Ibar vidék között és a Kosavica for-

zásterületétől a Lab-folyóhoz ereszkedik le. Ezzel egyuttal közeledik Bojadzeiff bolgár seregéhez is, amely az uttalan s erősen elhanyagolt Golja Planinán kiserőszakolva az átkelést, Prisztina felé közeledik. Ide igyekeznek dél felől a bolgárok macedóniai hadserege is, úgy hogy az ott elhelyezett szerb csapatok kétségbeesett helyzetben vannak.

A szerb hatóságokkal és sok ezer asszonygal, gyermekkel és aggastyánnal együtt, akik nyomorúságos állapotban vannak, már a szerb hadsereg egyes részei is montenegrói területre léptek. Sőt, hevények elbocsátása szerint a menekülőknél ellátása és álcázása a montenegróiaknak már a legnagyobb nehézségeket okozza, úgy hogy kikerülhetetlennek látszik az éhínség kitörése. A montenegrói őrszemek igen gyakran kegyeset köldülnek az osztrák és magyar előőrséktől, amiből kiderül, hogy a montenegróiak még magukat sem tudják élelemmel ellátni, nem hogy egy egész menekülő hadsereget. Sok védőtelep tér vissza Szerbiába és megadja magát az ott indoklással, hogy nem akar idegen földön harcolni.

Az időjárás borzalmi, amelyek fagyosabb hidegben és hóviharokban kulmináltak és az utak nyomorúságos állapota, amely a kocsi, a tré, a tűzesség és az élelmiszer utánszállítást csaknem lehetetlenné teszi, persze nagyon előveszi a zsi katonáikat is. Csak ezek tekintetbe vételével lehet az ő teljesítményüket egész nagyságukban méltányolni.

Német hivatalos jelentés a novibazári nagy hadi zsákmányról

A német nagyhatalmasítás jelentés:

Nyugati hadszíntér:

A helyzet általában változatlan. Ellenséges tüzés Champagnében, a Meuse és Moselle között és Lunevilletől keletre élénk tevékenységet fejtett ki.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok gyenge előretörését az illuxi tisztelet felé, Dánaburgtól északnyugatra visszautasították. Egyébként a helyzet változatlan.

Balkáni hadszíntér:

Sokanicsán, az Ibar völgyében a szerb utóvédeket visszavetítették. A Podajevó mialkét oldalán kikényszerítették a kijutást a Lab völgyében.

Tegnap több mint 2600 szerbet elfogtunk, 6 ágyút, 4 gépfegyvert és nagy mennyiségű hadiszeri zsákmányoltunk.

A novibazári arsenálban 50 nagy mozsár és 8 régebbi gyártású ágyú jutott kezünkre.

Legfőbb hadvezetőség.

Török hivatalos jelentés

Konstantinápoly, nov. 23.

Hivatalosan jelentik: A Dardanella-fronton tüzéségi párbaj. A Sed il Bahr-fronton heves bombaharc. A többi arvonalon, őrszarakat csatározásától eltekintve, semmi sem történt.

Ipek felé menekül a szerb udvar és kormány

Kraljevo, nov. 23.

Mialatt a Gallwitz-sereg balszárnya egyenes vonallal fejlődött a vele együttműködő bolgárokkal a Kövess hadsereg német csapatai nagy természeti nehézségek között, de mégis feltartóztathatatlannul nyomulnak elő az Ibar völgyében, Raska előtt a szerbek, mint mindenütt, élénk utóvédharok között vonultak vissza. Ahol a terep különösen kedvező, mint például Usca és Raska között, ellenállásuk időnként igen szívós volt. Tegnap délután az ellenség a Raska melletti hidat felrobbantotta. Repülőink megállapították, hogy a Mitrovica felé vezető úton végtelen fekete oszlopok vonulnak. A foglyok ezenkívül egy másik szerb visszavonulási utról beszélnek, arról, amely Ipek felé vezet.

A szerb udvar és a kormány még két nappal a németek megérkezése előtt Kraljevóban volt; innen ment Raskába és nagyon valószínű, hogy Raskából Novibazára át Montenegróba menekül.

A szerb sereg mostani menedékhelyéből egy déli irányú áttörési kísérletre lehet következtetni.

Vasics ezredes távirata a görög királyhoz

A megvert szerbek görög területen akarnak átvonulni

Lugano, nov. 23.

Florinából táviratozzák: Vasics ezredes, a Babusan szorosnál megvert szerb sereg vezetője, táviratot küldött Konstantin királyhoz azonnal a kéréssel, hogy az emberiség nevében engedje meg visszavonulni seregének, hogy görög területen átvonulhasson Albániába. A király válasza ismeretlen.

A szerbek feladták Mitrovicát

London, nov. 23

A „Dayli Chronicle”-nek jelentik Athénból:

A szerbek Mitrovicát feladták és Dibra irányában vonulnak vissza. A szerb kormány valószínűleg Albániába menekül.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Nov. 24. Szerda. Róm. kath. és Protest. Lukrécia. Görög-ország nov. 10. Olimpa. Napkel 7 óra 16 percekor, nyugszik 4 15 óra percekor.

A makói Gazdasági Egyesület akciója a piaci cikkek ár-megállapítása tárgyában. A Makói városi Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt népos értekezletet tartott azoknak a sürgős teendőknél megbeszélés tárgyában, amelyek gazdaságunkra várnak a teljes tojás-termelés, baromfityezés stb. kérdéseiben. Az értekezleten arra az általános megállapodásra jutottak, hogy a fentemlített piaci áruk jelenleg meg-

állapított árai nem felelnek meg a tényleges viszonyoknak alacsonyabbnak vannak megszabva és ha tovább is fentartatnak, oda fognak vezetni, hogy az említett élelmiszerekben jelentékeny produkciósökkenés áll be. Esőrt elhatározták, hogy Csanádmegye alispánjához beadványt intéznek, melyben rámutatnak az egyoldalul megállapított piaci árakra, továbbá arra, hogy ezek az árak a termelés redukcióját fogják maguk után vonni. Kéri, hogy az ár-megállapításoknál hallgassák meg a fogyasztókra kívül a termelőket és hogy a piaci árak táblázatát időről-időre (mint Hídmezővásárhelyen, Szegeden) a napilapok újfajta hozsák a nagyközönség tudomására.

Kéréslen. Felkérem a Vörös Kereszt Egyesület ápolónőit és munkásokat, akik a volt D. M. K. E. kórházban működtek, hogy e hó 28-án, Vasárnap délután 3 órakor a polgári leányiskolai kórházban fontos megbeszélés végett megjelenjen szíveskedjenek. Návay Aranka.

Huzonnyolcezer vadhasaságot törvényesítették Magyarországon a háború alatt. Együttal a törvénytelen gyermekek is megkapták ezzel törvényesítésüket. A vadhasaságban élő asszonyok és a törvénytelen gyermekek ugyanis nem kaptak hadisegélyt, ezért már a megosztásakor tömegesen anyakönyveztetni mentek a párok. A belügyminiszter elrendelte, hogy a hadbavonulottnak dispencziót kell adni, a katonai parancsnokságok pedig mindig megadták a nőfelvételre a szabadságot. Sok román és tót kötött így házasságot, de a legnagyobb az ilyen házasságok száma Bihar, Hajdu, Szabolcs, Csanád- és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. — tehát a legnagyobb azoknak a házasságoknak olyanok köztötték, akik tíz évnél hosszabb idő óta élnek együtt.

PRO PATRIA

Ösv. Dr. Kiss Pálné és leánya Magda, továbbá Kiss Imre a vesztőség mérheterlenül súlyos fájdalommal tudatják, hogy a hén szeretett férj és apa

DR. KISS PÁL

ügyvéd, Csanádmegye törvényhatósági bizottságának tagja, városi képviselő, a „Makói Független Újság” szerkesztője, az 5 ik népfelkelő ezred főhadnagya folyó évi november 9-én, a szerb haretéren a Raskov-hegyen, életének 43-ik, boldog családi életének 9 ik évében kötelességének teljesítése közben, ellenséges golyótól találva hősi halált halt.

Holttestét bajtársai a Raskov-hegyen helyesték csendes pihenőre.

Makó, 1915. nov. 23-án.

URANIA - SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

GÖRE-HÉT.

Szerdán este nagy szenzáció: Göre Gábor kalandjai. I. rész 7. részben.

Csütörtökön 2 tudományos Uránia előadás: A német-francia háború. Irta W. M.

Szombaton este 8 és fél órakor Göre Márta lakodalma. Nagy zsáner-darab.

REGÉNY.

Egy világhírű regény.

(1045)

108. fejezet.

A nem várt örökség.

— Akkor hát háláknra tarthat igényt.

— Meg is köszöntük neki... de szólj Márta, nem úgy áll-e a dolog, hogy folytatása lesz?

Márta elfutott. Póty összeráncolta homlokát. Boriska férjéhez lépett a megragadta kezét:

— Ne bántad szegényt! Nem látsz, mily kellemetlen reá nézve ez a téma! Kimondta, hogy nem akar férjhez menni. Minek hát öt kényeszeríteni.

— Jó, jó, kedves Boriskám. Nem is erről van szó! Ha csak az lenne a dologban, hogy nem akar férjhez menni, nem szólnék egy szót sem. De attól félek, hogy annak a komédiának sikerült magát belopni Márta szívébe. És ezt én igazán nem szeretném.

— Szereti őt ez a Beppo?

— Ugy vettem észre, hogy vad lánnyal ég érte. Igazi olasz, aki képes lenne meggyilkolni mindenkit, ki Mártához közelíteni merészelne.

— Tán csalódot, Dénes?

— Adná az ég! sóhajtott fel Pétsy.

— Beesületes fiu máskülönbén? kérdé tovább Boriska.

— Pietro beesületesnek mondja. De mit gondolsz, egy cirkuszbeli komédiának csak nem adhatnók Mártát.

— Kedves Dénesem, gondold meg, hogy te is bennem egy alacsony százasasú leányt vettél feleségül.

— Oh, az egészen más! felelt Pétsy. Én fő emeltelek! De azt csak nem akarnád, hogy leányod lealacsonyodjék?

Folyt. köv.

Göre Gábor

kalandjait (első részben) mindenki nézze meg :- szerdán este AZURANIA-MOZIBAN Kacagtató zsáner-darab!

Eladó földek.

Az Igási-ut mentén Csikós István szomszédságában

I köblös ugarföld

ugyancsak az Igási-utmentén Vajda Péter szomszédságában

4 köblös tanya föld

és végül a makói pusztán Hajdu Péter szomszédságában

5 hold pusztai föld

szabadkézből örök áron eladó. Értekezni lehet:

Sárkány József

tulajdonossal, Tanya, 708. sz. vagy Kálvária-utca 53. sz. a.

Zugolyi veteményes

föld kis lánconként

örökáron eladó.

Értekezhetni Török

Pállal, Szugolyban.

FIGYELEM!

Uj vizmen'es ponyvák, morzsolók, mörlegek, szecskavágók, répavágók és a legújabb rendszerű varrógépek olcsó árban beszerezhetők **ELÜCK SAMU** cégnél

POOR ENDRE

szülőgyógyászati képzésű orvos

VILMA-CRÉM

gyermek és női kozmetikum, amely a bőrt tisztítja, szűkíti, megvédi az izzadási és napfény okozta károsodásoktól.

Vilma hajpor. Vilma szappan és hajfújó szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fillér, Hajfújó 1 korona. Gyorsított ártól a hátról is megkapható.

lánctanítási felhívás!

Alulírott van szerencsém igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására hozni hogy 1. évi december hó 1-én

a téli időnyre a táncitanítást

megkezdem. Tanítani fogom úgy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást hátridőköz nem kötöm. Addig járhatnak hozzám tanítványaim, még minden táncot a legkisebbben el nem sajátítottak. Miután pedig én a városban már évtizedek óta működöm a n. ó. közönség legnagyobb megelégedése és legteljesebb elismerése mellett, ez elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy táncintézetemben az illem és rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő bátran reám bízhatja gyermekét. Tanítom táncokon kívül az illemet, a társaságban levő viselkedést és a osinos testtartást. Felbérem tehát az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beiratni sziveskedjenek.

Iratkozni mindenkor lehet lakáson, Gróf Vay utca 250, hol most is esténként állandóan folyik a tanítás.

A n. ó. közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

SCHWARCZ MIKSA

okl. táncitanító.

20 év óta fennálló

és jó hírnévnek örvendő

SCHWARCZ SAMU

műtermében

a rendőrség mellett utazási igazolványokhoz szükséges képeket

egy negyed óra alatt

legélethűbben és a legszebb

kivitelben készít. Azonkívül

legművésziesebb kivitelű fényképeket is készít. Elvállalok

régi, elszárgult képekről való

nagyítást, csoportokból egyeseket kivenni és nagyítani.

B. pártfogásukat továbbra is

kérve maradok tisztelettel:

SCHWARCZ S.

fényképész.

Makulatur papír

kapható jutányos áron

kiadóhivatalukban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchényi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban